

HEPATİT B,

“TÜRKİYE İÇİN

AIDS'TEN DAHA TEHLİKELİ”

Dr. Zülkar Dönmez
Asil Çelik San. Tic. A.Ş.

BİRLEŞİK METAL-İŞ YAYINLARI

Tünel Yolu Cd. No.2 81110 Bostancı - İstanbul

Tel: (0216) 380 8590 Faks: (0216) 373 6502

Teknik Hazırlık: Birleşik Metal-İş

Baskı: Birleşik Metal-İş

Haziran 2003 / 10

Hepatit nedir?

Hepatit, karaciğer iltihabı demektir. Genellikle karaciğerde büyüme, hassasiyete ve bazen kalıcı hasar oluşmasına neden olur. Virüsler dışında çeşitli kimyasal maddeler, ilaçlar ve alkol alımı nedeniyle oluşabilir.

Viral hepatit, karaciğere yerleşen çeşitli virüslerin neden olduğu en sık görülen bulaşıcı hastalıktır.

Viral hepatitin farklı tipleri var mıdır?

Her biri farklı bir virüs tarafından oluşturulan en az sekiz tip viral hepatit bulunmaktadır.

Hepatit A: Bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde en çok çocuklarda, gelişmiş ülkelerde ise erişkinlerde görülmektedir.

Hepatit B: Hepatitin en sık görülen türüdür. Dünyada 300 milyon kişi bu hastalığı taşımaktadır.

Hepatit C: En tehlikeli olanıdır. Hastaların yarısında siroz hastalığına yol açar.

Hepatit D: Esas itibarıyla hepatit B virüs taşıyıcısı olan ve damar içi uyuşturucu kullananlarda görülür.

Hepatit E: Bu hastalığın belirtileri hepatit A'ya benzer. Sıklıkla Hint Okyanusu bölgesinde, Afrika'da ve gelişmiş ülkelerde görülmektedir. Yeni tanımlanan üç tane virüs hakkında çok az şey bilinmektedir. Son zamanlarda viral hepatit etkeni olduğu sanılan beş yeni virüs daha tanımlanmıştır.

Karaciğeri iltihaplandırarak hepatit oluşturan diğer hastalıkların virüsleri de şunlardır. Soğuk algınlığı virüsü, su çiçeği virüsü, enfeksiyöz mononükleaz virüsü ve sitomegalovirüs.

Viral Hepatit'in bulaşma yolları:

Hepatit A ve E: Bu virüsler, hasta insanın dışkıyla ile atılır. Bu dışkı ile temas eden ve iyice temizlenmemiş eller, sular ve yiyeceklerle bulaşır.

Hepatit B: Bu virüs kan ve kan ürünlerinin nakli ile bulaşabildiği gibi, küçük kesiklerden, örneğin öpüşme, kulak delinmesi, dövme yaptırılması sırasında, diş tedavisi veya cinsel ilişki sırasında da bulaşabilir.

Doğum esnasında anne de virüs varsa, çocuğa geçebilir.

Hepatit C: Bu hepatit virüsü, kirli enjektör, kirli kan ve kan ürünlerinin nakli ile insandan insana bulaşır. Cinsel temas yoluyla ve anneden bebeğine geçtiği de gösterilmiştir. Ancak hastaların üçte birinin hastalığı nereden ve nasıl aldığı saptanamamaktadır.

Hepatit D: Esas olarak virüs bulunduran kirli enjektör veya kirli kan ve kan ürünlerinin nakli ile bulaşır.

Bu virüs sadece hepatit B virüsü bulaşmış insanlarda hastalık yapmaktadır. Muhtemelen hepatit B ve D taşıyıcılarından geçmektedir.

	A	B	C	D
Yemek	■			■
Dışkı	■			■
Su	■			■
Aile içi	■	■	□	■
Kurum içi	■	■		
Damar içi ilaç kullanımı	□	■	■	■
Kan nakli	◆	■	■	■
Hemodiyaliz				
Cinsel ilişki	□	■	●	■
Anal/oral cinsel ilişki	■	■		
Ağız yoluyla	■	◆		
Ev içi temas	■	■		
Anneden çocuğa geçiş		■	●	■

■ : Geçtiği kanıtlanmıştır

◆ : Nadiren geçer

□ : Geçtiği şüphelidir

● : Çok nadir geçer

Hepatit olduğunuzda renginiz sarıya dönecek mi, yani sarılık olacak mısınız?

Hayır, birçok viral hepatit hastasında sarılık ortaya çıkmaz.

Viral Hepatit'in belirtileri nelerdir?

En sık rastlanan belirtiler halsizlik, orta derecede ateş, kas ve eklem ağrıları bulantı, kusma, dikkat azalması, müphem karın ağrısı ve bazen ishaldir.

Birçok hastada belirtiler hafiftir veya yoktur; bu nedenle teşhis konulmayabilir.

Hastaların küçük bir kısmında deride ve göz akalarında beliren sarılır, sarılığı takiben koyu renkte idrar ve açık renkte dışkı gözlenir. Kaşıntı olabilir.

Sarılık ortaya çıktığında diğer belirtiler kaybolur. Bazı hastalar, hastalık sırasında 2,5-5 kg zayıflayabilirler.

Tekrar Hepatit olur muyum?

Evet, çünkü en az beş veya daha fazla hepatit virüsü vardır. Bunlardan herhangi birini, herhangi bir zamanda alırsanız hepatit olursunuz.

Hastalığı geçirdikten ve virüse karşı bağışıklık oluştuktan sonra aynı virüs daha sonra alsanız bile hastalık oluşmaz. Bununla beraber, bazen B, C ve D hepatit virüsler yeniden hastalık oluşturabilirler.

Yatakta yatmalı mıyım?

Zorunlu değildir, kural şöyledir: Kendinizi iyi hissediyorsanız, kalkıp dolaşabilirsiniz, yorgun hissediyorsanız yatmanız doğru olacaktır.

Ben ve ailem için tehlike nedir?

Aynı evi paylaşan bireylerden birinde A, B, C veya E hepatit görülmesi diğer bireylere bulaşma riski doğurur.

Gerekli kurallara uyulması yanı sıra, evdeki bireylere A hepatit için gamma globulin, B hepatit için hiper immün gamma globulin, hepatit A ve B aşıları uygulanması koruyucudur.

Özel bir diyet uygulamam veya vitamin almam gerekli mi?

Kolay sindirilen ve kaloriden zengin (çorba, komposto ve meyve suları) yiyeceklerin yenmesi yeterlidir. Birçok hastada halsizlik ve bulantı olması nedeniyle hafif bir kahvaltı gün boyunca yeterli olmaktadır.

Öğünler arasında yukarıda belirtilen yiyeceklerin alınması uygun olur.

Vitamin almanın etkisi henüz bilinmemektedir.

Alkol alabilir miyiz?

Alacağınız alkol hasta karaciğerinizi daha da yoracaktır. Alınmaması daha uygun olur.

Cinsel hayatım devam edebilir mi?

Cinsel hayatın sürmesi hastalığın gidişini etkilemez. Ancak özellikle hepatit B'yi eşinize geçirme riski vardır. C hepatit için bu risk düşüktür. Prezervatif kullanırsanız bu tehlike ortadan kalkacaktır.

Yemek yapabilir miyim?

Hepatit A ve E geçiriyorsanız bulaştırma riski olması yüzünden hem yemek yapmanız, hem de ailenizin yaptığınız yemekleri yemesi sakıncalıdır. Hepatit B, C ve D için böyle sakınca yoktur.

Bu hastalık ne kadar sürer?

Belirtilerin aniden ortaya çıkışını takiben bir kaç hafta, bir veya iki ay içerisinde hastalık belirtileri geriler.

Erişkin hastaların %90-95 kadan %5-10 hastada kronik hepatit veya taşıyıcılık gelişir.

Hepatit C başlangıç döneminde bazen tanınmaz. Hastalık, mikrobun alışından aylar ile yıllar sonra ortaya çıkabilir.

Hepatit C hastalarının yarısından fazlasında belirtiler ve serum bulguları devam eder ve kronik hepatit gelişir.

Hepatit B hastalarını yakalayan D hepatit virüsü, hepatit B'den daha ağır bir hastalık tablosu oluşturur, ancak hastalık tablosu oluşturur, ancak hastalık birkaç ay sonra iyileşir.

Doktorumu görmeye ne kadar zamanda bir gitmeliyim?

Kan testleri hastalığın tamamen geçtiğini gösterinceye kadar doktorunuza gitmelisiniz.

Kan testlerindeki bozukluk 6 aydan fazla sürerse hastalığın kronikleşmesi söz konusu olduğundan dikkatli olunmalıdır.

Hepatitin komplikasyonları nedir?

A, B, D, E hepatit hastalarının çoğu tamamen iyileşirler. Birkaç ay ara ile hafif alevlenme atakları görülebilir. Her atak ile öncekinden daha hafif geçer.

Ancak bu tekrarlanmalar, tam iyileşme olmayacağını göstermez.

Hepatit A nedeniyle ölüm oranı, D ve B hepatite göre daha azdır. Hepatit B hastalarının 5-10'unda ve hepatit C vakalarının %80'den fazlasında kronik karaciğer hastalığı gelişir. Kronik hastalık hafif seyredebileceği gibi ilerleyerek siroza da neden olabilir.

Kronik persistan ve kronik aktif hepatit olarak tanımlanan ve hastalık aktivitesini gösteren iki tip kronik karaciğer hastalığı vardır; ancak hasta karaciğerde aynı anda farklı bölgelerde bu farklı tipler bulunabilir. Kronik hepatit sonunda siroz ile sonuçlanır.

Genellikle hastalığın seyrini takip etmek için biyopsi yapılır. Akut hepatit sonrasında kronik karaciğer hastalığı gelişiminin nedenleri henüz bilinmemektedir.

Hepatit kanser nedeni olabilir mi?

Kronik hepatit B taşıyıcılarında ve kronik hepatit C hastalarında karaciğer kanseri yüksek oranda görülmektedir.

Sonuç:

Viral hepatit ülkemizde çok sık görülmektedir. Bazı türleri çok sık görülmektedir.

Bazı türleri oldukça bulaşıcı olan bu hastalık, çoğunlukla farkına varmadan geçirilmektedir. Bazı hastalar ölmekte; bazıları da kronik hastalığa maruz kalmaktadır.

Virüsün bulaştığı insanların birçoğu da hastalanmayıp taşıyıcı olmakta ve kendilerinde bulunan virüs farkında olmadan başka insanlara bulaştırarak onların da hepatit veya hepatit taşıyıcısı olmalarına neden olmaktadır.

Hepatit B virüsünü taşıyan gebe annelerin, doğumu takiben çocuklarının aşı ve pasif bağışıklık ilk korunmaları gerekmektedir.

Hepatit B aşısının virüs bulaşmadan önce yapılmasının iltihabını ortaya çıkmasını önlemede yeterli ve güvenli olduğunu gösterilmiştir.

Bu aşığı bütün çocuklara, işlerinde kan ile temas ihtimali olan insanlara ve birden fazla cinsel partneri olanlara öneriyoruz. İnterferon tedavisi bazı hepatit B ve C hastalarında etkilidir.

**Bu çok önemli sađlık problemini
Ülkemizden uzaklařtırmak için
el ele verelim.**

**Temizliđimize dikkat edelim,
bilgilenelim,
bilgilendirelim,
aşı olalım...**